

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutumlarının İncelenmesi

Emre YANIKKEREM ¹, Özge TOPSAKAL ¹, Asuman BOZ ²

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Kesitsel tipte olan bu araştırma 2017-2018 güz yarıyılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim görmekte olan 731 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında öğrencilerin tanıtıcı özellikleri soru formu ve "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçek "Erkeği Üstün Gören Anlayış" ile "Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış" olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis ve Bonferroni düzeltilmeli Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %73,3'ü kadın, %29,7'si hemşirelik bölümünde okumakta, %29,1'i birinci sınıf öğrencisi olup yaş ortalaması 20,9±1,8'dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %33,3'ü Marmara bölgesinde doğmuş ve yaklaşık yarısı (%51) en uzun süre ilde yaşadığını belirtmiştir. Erkeği Üstün Gören Anlayış puan ortancası ve Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış puan ortancası kadın, sosyal hizmet bölümünde okuyan, Marmara bölgesinde doğan, ebeveynin eğitim seviyesi yüksek ve ailesinin yanında ikamet eden öğrencilerde istatistiksel olarak düşüktür. Köyde yaşayan, toplumsal cinsiyet kavramını duymayan ve bu konuda eğitime katılmayan ya da toplumsal cinsiyet dersi almayan öğrencilerde Erkeği Üstün Gören Anlayış ve Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış puan ortancası istatistiksel olarak yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada toplumun gelişmesine öncülük edecek olan üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak yönde planlanan eğitim ve uygulamalara gereksinim olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet; tutum; öğrenciler.

Determination of the Attitudes of University Students at Faculty of Health Science about Gender Equality

ABSTRACT

Aim: The aim of the study was to determine the attitudes of university students about gender equality.

Material and Methods: The study was performed as cross sectional type with 731 students who educated at Faculty of Health Science, Manisa Celal Bayar University in 2017-2018 autumn semester. The student's characteristics form and "Gender Equality Scale" were used for data collection. The scale contains two subscales "Understanding that Considers Male as Superior" and "Understanding that Subjects Females to Males". Mann-Whitney U-test, Kruskal-Wallis, and Mann-Whitney U test with Bonferroni correction were used to evaluate for data.

Results: Of the students 73.3% were women, 29.7% were from nursing department, 29.1% were first year students and the average age of them was 20.9±1.8. 33.3% of the participants were born in the Marmara region and approximately half (51%) stated that they lived in the province for the longest time. The median score of the understanding that subjects females to males and understanding that considers male as superior were statistically lower female students, educated at social work, were born in the Marmara region, had parents who had higher education and accommodated with family. The median score of understanding that considers male as superior and understanding that subjects females to males was found to be statistically higher in the students who lived in rural areas, had not heard concept of social gender, and take course or lesson of social gender equality.

1 Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği AD, Manisa, Türkiye
2 Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, Türkiye

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Özge TOPSAKAL, e-mail: ozgebydr_19@hotmail.com
Geliş Tarihi / Received: 01.03.2019, Kabul Tarihi / Accepted: 28.04.2020

Conclusion: In this study, it was determined that university students, who will lead the development of society, need training and practices planned in a way to ensure gender equality.

Keywords: Gender; attitude; students.

GİRİŞ

Cinsiyet kavramı, kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerini tanımlarken (1); toplumsal cinsiyet kavramı toplumun kişilere verdiği rol, görev ve sorumlulukları, bireyin toplum tarafından nasıl görüldüğünü, algılandığını ve toplumun bireylerden beklentilerini içermektedir (2-5). Toplumsal cinsiyet dinamik bir kavram olup biyolojik cinsiyetin tersine içinde yaşanan kültür tarafından etkilenmekte ve kültürden kültüre değişkenlik gösterebilmektedir (6-8).

Toplumsal cinsiyet rolleri toplumsal cinsiyet kavramının boyutlarından biri olup geleneksel olarak her iki cinsiyetten beklenen özellikler ve davranışları içermektedir (6). Erkek ve kadının rolleri geleneksel ve eşitlikçi roller olarak ele alınmaktadır. Geleneksel roller kadına ev işlerinden sorumlu olma, iş hayatında aktif olarak yer almama ve eşitlikçi olmayan sorumlulukları yüklerken erkeklere evin geçiminden sorumlu olma, evin reisi olma gibi görevler yüklemektedir. Buna rağmen eşitlikçi rollerde aile, evlilik, mesleki, eğitim ve sosyal yaşamda kadın ve erkeğin sorumlulukları eşit olarak paylaşmaları söz konusudur (9-11). Toplumsal yaşamın birçok alanında kadına ve erkeğe yüklenen bu roller, ayrımcılığa sebep olarak erkeğe kadından daha fazla değer verilmesine ve toplumda kadınların ikinci plana atılmalarına ve iki cinsiyet arasında eşitsizliğe neden olmaktadır. Bu eşitsizliğe özellikle kararlara katılım, seçme özgürlüğü, sağlık hizmetlerinden faydalanma, çalışma/fırsat eşitliği, eşit işe eşit ücret, eğitim ve meslek seçiminde daha fazla rastlanmaktadır (3,10,12,13). Çalışma, aile yaşamı ve toplumsal yaşam alanlarına ilişkin yaşanan bu ayrımcılık ise, kadınların toplumsal statüsünü olumsuz yönde etkilemekte ve kadını incinebilir duruma getirmektedir (3,9,14).

Sosyal yaşamda kadın ve erkekler arasında eşitliğin sağlanarak kadının toplumsal statüsünün yükseltilmesi için toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin toplumun farkındalığının artırılması ve topluma duyarlılık kazandırılması önem taşımaktadır. Bu sebeple toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin toplumundaki tüm bireylerin görüşlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Geleneksel yapının hakim olduğu toplumumuzda özellikle aile, evlilik yaşamı, çalışma ve toplumsal yaşam alanlarında erkek ve kadına yüklenen rollerin üniversite öğrencileri tarafından nasıl bir anlam taşıdığı araştırılması son derece önemlidir (11). Ülkemizde üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalar incelendiğinde; öğrencilerin cinsiyet algısı, cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve etkileyen faktörler ele alınmıştır (4,7,8,14-17). Çalışmalarda cinsiyetin (3,8,11,14,15), aile yapısının (17), ebeveynin eğitim durumunun (3,7), kardeş sayısının (3,10) ve ekonomik durumun (3) öğrencinin toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumunu etkilediği bulunmuştur. Çalışmalarda kız cinsiyetin (7,11,15), üç ve üzerinde kardeşe ve eğitilmiş ebeveyne sahibi olmanın (4,7,10), gelişmiş ilde yaşamının (10), çekirdek aile yapısına sahip

olmanın (16) ve sağlıkla ilgili bölümde okumanın (18) toplumsal cinsiyet algısını olumlu etkilediği saptanmıştır. Bununla birlikte Atatürk Üniversitesi'nde 300 sosyal alan öğrencisi ile yapılan bir çalışmada toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutum puanları arttıkça şiddet eğilim puanlarının da arttığı aile içi şiddete maruz kalanların daha geleneksel bakış açısına sahip olduğu saptanmıştır (7).

Toplumun gelişmesi ve ilerlemesine öncülük edecek üniversitelerin yetiştirdiği öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı ve cinsiyet rolleri yönünden daha eşitlikçi bir yaklaşıma sahip olması beklenmektedir. Buna karşı gerek yurtdışında gerekse ülkemizde üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısını belirlemeye yönelik yapılan araştırmalarda kadınların erkeklerde göre daha eşitlikçi bakış açısına sahipken, erkeklerin geleneksel bakış açılarını devam ettirdikleri görülmektedir (1,14,19,20). Özellikle üniversitelerin sağlıkla ilgili bölümlerinin toplumla ve bireylerle sürekli etkileşim halinde olması ve toplum sağlığının gelişmesi için hizmet verdiği göz önünde bulundurulduğunda cinsiyet ayrımcılığına yönelik toplumsal farkındalığın gelişmesi ve cinsiyet eşitliğinin sağlanması için bu bölümlerde okuyan öğrencilere önemli sorumluluklar düşmekte ve öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle planlanan bu çalışmada Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Evren ve Örneklem

Tanımlayıcı ve kesitsel tipte olan bu araştırmanın evrenini Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde 2017-2018 güz yarıyılında kayıt yaptıran 2218 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma örneklemini Epi info 2000 programı kullanılarak hesaplanmıştır. Evreni bilinen formül ile bilinmeyen prevalans %50 alınarak, %99 güven aralığında ve 0,05 kabul edilebilir örneklem hatası ile minimum örneklem genişliği 511 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmaya 731 öğrenci katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde öğrencilerin sosyo-demografik özellikleriyle ilgili 19 soru bulunmaktadır. Bu sorular öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, doğum yeri, yaşadığı yer, sınıfı, mezun olunan lise türü, halen okumakta oldukları bölüm, kardeş sayısı, ebeveynlerin eğitim ve çalışma durumları, ailenin gelir durumu ve cinsiyet eşitliğine ilişkin daha önce bilgi, eğitim ve ders alma durumları gibi özellikleri içeren sorulardır.

İkinci bölümde "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği" yer almaktadır. Bu ölçek 2017 yılında Gözütok, Toraman ve Acar Erdol (21) tarafından geliştirilmiş beşli likert tipinde ve 13 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Erkeği Üstün Gören Anlayış ile Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin 1, 6, 7, 9, 10, 11, 12 ve 13 numaralı maddeleri "Erkeği Üstün Gören Anlayış (EÜGA)" boyutunu oluşturmaktadır ve bu alt boyuttan yüksek puan almak erkeğin kadından üstünlüğünü, erkek egemenliğinin kabulü anlamına gelmektedir. Ölçeğin 2, 3, 4, 5 ve 8 numaralı maddeleri ise "Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış (KEBKA)" boyutunu temsil etmekte ve bu alt boyuttan yüksek puan

almak aile içi ilişkide kadının erkeğe bağımlılığı, kadının kocasından izin alarak hareket etmesi gerektiğiyle ilgili görüş anlamına gelmektedir. Bu ölçeğin Cronbach alfa değeri Gözütok ve arkadaşları (21) tarafından 0,89 olarak belirlenmiştir.

Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın verileri Mart-Haziran 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce çalışmanın amacı araştırmacılar tarafından öğrencilerden açıklanarak aydınlatılmış onamları alınan öğrencilerden sınıfta veri toplama araçlarını kendilerinin doldurmaları istenerek veriler toplanmıştır. Verilerin toplanması yaklaşık olarak 15-20 dakika sürmüştür. Araştırma, soru formlarını eksiksiz dolduran 731 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Araştırmanın Etiği

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'ndan araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı alınmıştır (tarih: 26/01/2018, sayı: 5453). Araştırmanın yürütülebilmesi için Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından yazılı izin alınmıştır (tarih: 19/03/2018, sayı: 1046). Araştırmaya katılan öğrencilerden yazılı bilgilendirilmiş onam alınmıştır. "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği"ni bu çalışmada kullanabilmek için ölçeği geliştiren ekipte yer alan Tuba ACAR ERDOL'dan elektronik posta yolu ile yazılı izin alınmıştır. Yapılan çalışmada, araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde SPSS (15,0) programı kullanılmıştır. Verileri çözümlenmede tanımlayıcı özellikler sayı, yüzde, ortanca ve IQR (Interquartile Range-çeyrekler arası genişlik) olarak rapor sunulmuştur. Sürekli değişkenlerin normallik varsayımını sağlama durumu Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile değerlendirilmiştir. Normallik varsayımını sağlanmadığından sürekli değişkenlerin tek değişkenli analizlerinde Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis ve post hoc analizlerde Bonferroni Düzeltmeli Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği'nin Cronbach alfa değeri hesaplanmıştır.

BULGULAR

Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Araştırmada öğrencilerin %73,3'ü kadın, %29,7'si hemşirelik bölümünde okumakta, %29,1'i birinci sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,9±1,8 (min:17, maks:32) olup %53,8'i 21 yaş ve üzerindedir. Katılımcıların %33,3'ü Marmara bölgesinde doğmuş, bireylerin yaklaşık yarısı (%51) en uzun süre ilde yaşadığını belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu (%62,5) Anadolu lisesi mezunudur. Öğrencilerin %66,9'u üniversiteyi kazanmadan önce ailesi ile yaşadığını belirtirken %55,1'i üniversiteyi kazandıktan sonra yurtdışı yaşamaktadır.

EÜGA puan ortancası erkek öğrencilerde (ortanca: 16, IQR: 11) kadın öğrencilere (ortanca: 9, IQR: 5) göre, KEBKA puan ortancası erkek öğrencilerde (ortanca: 13, IQR: 7) kadın öğrencilere (ortanca: 9, IQR: 6,5) göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (p<0,0001). Öğrencilerin okudukları bölümlere göre

EÜGA (p=0,010) (a,d>c için p<0,0083) ve KEBKA (p<0,0001) (a,b,d>c için p<0,0083) puan ortancaları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. EÜGA puan ortancası Hemşirelik (ortanca: 10, IQR: 8) ve Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (FTR) (ortanca: 10, IQR: 8,5) öğrencilerinde Sosyal Hizmet (ortanca: 9, IQR: 6) öğrencilerine göre, KEBKA puan ortancası hemşirelik (ortanca: 10, IQR: 7), FTR (ortanca: 10, IQR: 8) ve ebellek öğrencilerinde (ortanca: 10, IQR: 6) sosyal hizmet (ortanca: 8, IQR: 6) öğrencilerine göre daha yüksek saptanmıştır. Marmara bölgesinde doğan öğrencilerin EÜGA puan ortanca değeri Akdeniz bölgesi hariç diğer bölgelerde doğan öğrencilere göre düşük belirlenmiş olup gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır (p=0,010) (b,c,d,e,g>f için p≤0,00238). Doğu Anadolu (ortanca: 11, IQR: 6) Bölgesinde doğan öğrencilerin KEBKA puan ortancasının Marmara bölgesinde doğan öğrencilere (ortanca: 8, IQR: 6) göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur (p=0,013) (d>f için p≤0,00238). En uzun süre köyde yaşayan öğrencilerin EÜGA (p=0,007) puan ortancası ilde yaşayan öğrencilere göre (c>a için p=0,002), KEBKA (p=0,012) puan ortancası il ve ilçede yaşayan öğrencilere göre (c>a,b için p<0,016) yüksek olup istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Şu an ailesiyle yaşayan öğrencilerin EÜGA (p<0,0001) (c >a için p<0,0083) ve KEBKA (p<0,0001) (c >a için p<0,0083) puan ortancası arkadaşlarıyla yaşayan öğrencilere göre daha düşük saptanmıştır.

Öğrencilerin sınıfı, yaş grubu ve mezun olunan lise tipine göre KEBKA ve EÜGA puan ortanca değerleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0,05). Yapılan ileri analizlerde (Bonferroni Düzeltmeli Mann-Whitney U testi) öğrencilerin üniversite öncesi yaşadıkları yer ile EÜGA ve KEBKA puan ortancası arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (post-hoc p>0,0083) (Tablo 1).

Öğrencilerin Ailelerinin Tanıtıcı Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların %45,1'inin annesi ve %34,7'sinin babası ilkököl mezunudur. Öğrencilerin çoğunluğunun (%83) annesi, %30,5'inin babası çalışmamaktadır. Öğrencilerin %65,9'u aile gelirinin giderlerine eşit olduğunu belirtmiştir.

Okuryazar olmayan anneye sahip olan öğrencilerin EÜGA (p<0,0001) (a>e,f için p<0,0033) puan ortancası annesi lise ve yükseköğretim mezunu olan öğrencilere göre yüksek olup aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. KEBKA (p<0,0001) (a>c,d,e,f) puan ortanca değeri annesi okuryazar olmayan grupta annesi ilkököl ve üzeri eğitim alan gruba göre yüksek ve aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmıştır. Babanın eğitim durumu ile öğrencilerin EÜGA (p=0,001) (a>d) ve KEBKA (p=0,005) (a>d) puan ortancası arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır. Annenin çalışma durumu ile EÜGA puan ortancaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (p>0,05). KEBKA puan ortancası annesi çalışmayan öğrencilerde (ortanca: 10, IQR: 7) annesi çalışan öğrencilere göre (ortanca: 8, IQR: 7) yüksek bulunmuştur (p=0,004). Öğrencilerin kardeş sayısı, babanın çalışma durumu ve ailenin gelir durumuna göre KEBKA ve EÜGA puan

Tablo 1. Öğrencilerin tanıtıcı özellikleri ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların dağılımı

Tanıtıcı özellikler	n (%)	Erkeği Üstün Gören Anlayış (EÜGA)		Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış (KEBKA)	
		Ortanca (IQR)	Test	Ortanca (IQR)	Test
Cinsiyet					
Erkek	195 (26,7)	16,0 (11,0)	MU=28486,00 p<0,0001	13,0 (7,0)	MU=29973,5 p<0,0001
Kadın	536 (73,3)	9,0 (5,0)		9,0 (6,5)	
Bölüm					
Hemşirelik (a)	217 (29,7)	10,0 (8,0)	KW χ^2 =11,438 p=0,010 a,d>c	10,0 (7,0)	KW χ^2 =36,346 p<0,0001 a,b,d>c
Ebelik (b)	157 (21,5)	10,0 (7,0)		10,0 (6,0)	
Sosyal Hizmet (c)	164 (22,4)	9,0 (6,0)		8,0 (6,0)	
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (d)	193 (26,4)	10,0 (8,5)		10,0 (8,0)	
Sınıf					
1. sınıf	213 (29,1)	10,0 (7,0)	KW χ^2 =0,282 p=0,963	10,0 (7,0)	KW χ^2 =2,833 p=0,418
2. sınıf	155 (21,2)	10,0 (8,0)		10,0 (6,0)	
3. sınıf	194 (26,5)	10,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
4. sınıf	169 (23,1)	10,0 (9,0)		9,0 (8,5)	
Yaş					
20 yaş ve altı	338 (46,2)	10,0 (7,0)	MU=62810,500 p=0,194	10,0 (7,0)	MU=66382,500 p=0,990
21 yaş ve üzeri	393 (53,8)	10,0 (8,0)		9,0 (7,0)	
Doğduğu bölge*					
Akdeniz (a)	77 (10,7)	10,0 (8,0)	KW χ^2 =38,403 p=0,010 b,c,d,e,g >f	10,0 (7,0)	KW χ^2 =17,750 p=0,013 d>f
Güneydoğu Anadolu (b)	49 (6,8)	12,0 (9,5)		10,0 (8,0)	
Ege (c)	174 (24,1)	11,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
Doğu Anadolu (d)	68 (9,4)	11,5 (9,0)		11,0 (6,0)	
İç Anadolu (e)	61 (8,4)	12,0 (8,5)		11,0 (7,0)	
Marmara (f)	241 (33,3)	9,0 (4,0)		8,0 (6,0)	
Karadeniz (g)	53 (7,3)	11,0 (8,0)		11,0 (8,0)	
En uzun yaşadığı yer					
İl (a)	373 (51,0)	9,0 (7,0)	KW χ^2 =10,068 p=0,007 c>a	10,0 (7,0)	KW χ^2 =8,807 p=0,012 c>a,b
İlçe (b)	254 (34,7)	10,0 (8,0)		9,0 (7,0)	
Köy (c)	104 (14,2)	11,0 (9,0)		11 (6,8)	
Mezun olunan lise					
Lise	86 (11,8)	10,0 (8,0)	KW χ^2 =8,350 p=0,080	10,0 (8,0)	KW χ^2 =9,524 p=0,146
Anadolu Lisesi	457 (62,5)	10,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
Fen Lisesi	34 (4,7)	9,0 (8, 3)		9,0 (7,0)	
Özel Lise	31 (4,2)	10,0 (8,3)		9,0 (8,0)	
Meslek Lisesi	53 (7,3)	9,0 (3,0)		8,0 (6,0)	
İmam Hatip Lisesi	12 (1,6)	13,5 (5,8)		11,0 (3,0)	
Anadolu Öğretmen Lisesi	58 (7,9)	11,0 (9,3)		9,5 (9,0)	
Üniversite öncesi yaşadığı yer					
Geniş aile (a)	210 (28,7)	11,0 (9,0)	KW χ^2 =10,03 p=0,018 a>b p**=0,011	10,0 (8,0)	KW χ^2 =10,737 p=0,013 a>b p**=0,017
Çekirdek aile (b)	489 (66,9)	10,0 (7,0)		9,0 (6, 5)	
Yurt (c)	20 (2,7)	10,0 (10,5)		11,0 (8,7)	
Tek başına (d)	12 (1,6)	18,5 (14,0)		14 (9,3)	
Şu anda yaşadığı yer					
Aile (a)	190 (26,0)	9,0 (4,0)	KW χ^2 =27,053 p<0,0001 c>a	9,0 (5,0)	KW χ^2 =28,200 p<0,0001 c>a
Tek başına (b)	23 (3,1)	10,0 (10,0)		11,0 (7,0)	
Arkadaşları ile birlikte (c)	115 (15,7)	15,0 (11,0)		13,0 (7,0)	
Yurt (d)	403 (55,1)	10,0 (7,0)		10,0 (7,0)	

KW- χ^2 : Kruskal-Wallis χ^2 , MU: Mann-Whitney U, t: t-test, IQR: Çeyrekler arası genişlik, post-hoc test: Bonferroni düzeltilmeli MU testi. *yurt dışında doğan 8 kişi analiz dışı bırakılmıştır. **post-hoc p<0,0083 değeri anlamlı olarak alınmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin ailelerinin tanıtıcı özellikleri ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların dağılımı

Tanıtıcı özellikler	n (%)	Erkeği Üstün Gören Anlayış (EÜGA)		Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış (KEBKA)	
		Ortanca (IQR)	Test	Ortanca (IQR)	Test
Annenin eğitim durumu					
Okur-yazar değil (a)	63 (8,6)	13,0 (10,0)	KW χ^2 =24,941 p<0,0001 a>e,f	12,0 (6,0)	KW χ^2 =29,113 p<0,0001 a>c,d,e,f
Okur-yazar (b)	55 (7,5)	11,0 (9,0)		10,0 (8,0)	
İlkokul (c)	330 (45,1)	10,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
Ortaokul (d)	118 (16,1)	10,0 (8,0)		10,0 (6,0)	
Lise mezunu (e)	119 (16,3)	9,0 (5,0)		9,0 (8,0)	
Yükseköğretim (f)	46 (6,3)	9,0 (5,3)		8,0 (5,3)	
Babanın eğitim durumu**					
Okur-yazar (a)	29 (4,0)	14,0 (18,0)	KW χ^2 =15,348 p=0,004 a>d	13,0 (8,5)	KW χ^2 =9,871 p=0,043 a>d
İlkokul (b)	252 (34,7)	10,0 (8,0)		10,0 (6,7)	
Ortaokul (c)	144 (19,8)	10,0 (8,0)		10,0 (6,0)	
Lise mezunu (d)	179 (24,6)	9,0 (7,0)		9,0 (8,0)	
Yükseköğretim (e)	123 (16,9)	10,0 (8,0)		9,0 (7,0)	
Annenin çalışma durumu					
Çalışan	124 (17,0)	9,0 (7,0)	MU=34514,500 p=0,136	8,0 (7,0)	MU=30637,500 p=0,001
Çalışmayan	607 (83,0)	10,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
Babanın çalışma durumu					
Çalışan	494 (67,6)	10,0 (8,0)	KW χ^2 =1,265 p=0,531	10,0 (7,0)	KW χ^2 =3,752 p=0,153
Çalışmayan	223 (30,5)	9,0 (8,0)		9,0 (7,0)	
Yaşamayan	14 (1,9)	10,5 (6,7)		8,5 (6,0)	
Kardeş sayısı					
Tek çocuk (a)	41 (5,6)	9,0 (5,5)	KW χ^2 =0,776 p=0,378	7,0 (7,5)	KW χ^2 =1,183 p=0,277
2 kardeş (b)	282 (38,6)	9,0 (7,0)		8,5 (7,0)	
3 ve daha fazla kardeş (c)	408 (55,8)	11,0 (8,0)		10,0 (7,0)	
Ailenin gelir durumu					
Gelir giderden az	116 (15,9)	10,0 (8,0)	KW χ^2 =1,623 p=0,444	9,0 (7,0)	KW χ^2 =4,618 p=0,099
Gelir gidere eşit	482 (65,9)	10,0 (8,0)		10,0 (6,0)	
Gelir giderden fazla	133 (18,2)	9,0 (7,5)		8,0 (8,0)	

KW- χ^2 : Kruskal-Wallis χ^2 , MU: Mann-Whitney U, IQR: Çeyrekler arası genişlik, post-hoc test: Bonferroni düzeltilmeli MU testi.
**okur-yazar olmayan 4 kişi analiz dışı bırakılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin toplumsal cinsiyet konusunda eğitim ve ders alma durumu ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanların dağılımı

Eğitim ve Ders Alma	n(%)	Erkeği Üstün Gören Anlayış (EÜGA)		Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış (KEBKA)	
		Ortanca (IQR)	Test	Ortanca(IQR)	Test
Toplumsal cinsiyet kavramını duyma durumu					
Duyan	622 (85,1)	10,0 (7,0)	MU=26096,000 p<0,0001	9,0 (7,0)	MU=25834,5 p<0,0001
Duymayan	109 (14,9)	12,0 (11,5)		11,0 (7,0)	
Toplumsal cinsiyet konusunda eğitime katılma durumu					
Katılan	222 (30,4)	9,0 (7,0)	MU=50298,500 p=0,015	8,0 (7,0)	MU=47687,5 p=0,001
Katılmayan	509 (69,6)	10,0 (8,0)		10,0 (6,5)	
Toplumsal cinsiyet eşitliği dersi alma durumu					
Alan	156 (21,3)	9,0 (7,0)	MU=39503,000 p=0,019	8,0 (7,0)	MU=38124,0 p=0,004
Almayan	575 (78,7)	10,0 (8,0)		10,0 (6,0)	

MU: Mann-Whitney U, IQR: Çeyrekler arası genişlik

ortanca değerleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 2).

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Konusunda Eğitim Alma Durumu ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların çoğunluğu (%85,1) toplumsal cinsiyet kavramını duymuş, %78,7'si toplumsal cinsiyet dersini almamış ve %69,6'sı toplumsal cinsiyetle ilgili eğitim almamıştır.

Toplumsal cinsiyet kavramını duyan öğrencilerde EÜGA puan ortancası duymayan öğrencilere göre düşük olup puanlar sırasıyla 10 ve 12'dir ($p<0,0001$). KEBKA puan ortancası toplumsal cinsiyet kavramını duymayan öğrencilerde (ortanca: 11, IQR: 7) duyan öğrencilere (ortanca: 9, IQR: 7) göre yüksek olup iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0,0001$). Toplumsal cinsiyet konusunda eğitime katılan öğrencilerin EÜGA puan ortancası 9 (IQR: 7) katılmayanların 10 (IQR: 8)'dur. İki grup arasında EÜGA puan ortancası açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,015$). KEBKA puan ortancası toplumsal cinsiyet ile ilgili eğitime katılanlarda (ortanca: 8, IQR: 7) katılmayanlara göre (ortanca: 10 IQR: 6,5) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşüktür ($p=0,001$). Toplumsal cinsiyet eşitliği dersi alma durumları ile EÜGA ile KEBKA puan ortancaları incelendiğinde EÜGA ($p=0,019$) ve KEBKA ($p=0,004$) puan ortancaları toplumsal cinsiyet dersi alan öğrencilerde almayan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur (Tablo 3). Yaptığımız bu çalışmada Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği'nin Cronbach alfa değeri 0,94 olarak bulunmuştur.

TARTIŞMA

Bu çalışma Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarını değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Literatür incelendiğinde, bu konuda üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalar bulunmakla birlikte (3-5,7,8,11,15,16,18) Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği kullanılarak yapılan basılı bir çalışma bu çalışmanın yazım aşamasında bulunmamaktadır. Bu nedenle bu araştırmanın yeni bir ölçek olan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği kullanılarak geniş bir öğrenci popülasyonunda yürütülmesi ($n=731$) literatüre yeni bilgi katması açısından önemlidir. Bu çalışmada öğrencilerin çoğunluğu kadın (%73,3), yaklaşık yarısından fazlası 21 yaş ve üzerinde, üçte biri Marmara bölgesinde doğmuş, ebeveynlerinin çoğunluğu ilkokul mezunu ve yarısından fazlası yurttan yaşamaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu toplumsal cinsiyet kavramını duymasına rağmen yaklaşık beşte biri toplumsal cinsiyet ile ilgili ders almış ve üçte biri toplumsal cinsiyet ile ilgili bir eğitime katılmıştır.

Öğrencilerin Tamtıcı Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Bu çalışmada kız öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinde KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulgunun nedeni fakültemiz erkek öğrencilerinin büyük çoğunluğunun ülkemizin doğu bölgesinden gelmeleri ve daha geleneksel bir tutuma sahip olmasından kaynaklanabilir. Literatür incelendiğinde bu konuda

Kars'ta soru formunda yer alan önermelerle (22) Erzurum'da Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutum Ölçeği (7) ve Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (18), Ankara'da literatüre dayalı soru formu (11), İzmir'de Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (23) ve Bir Kamu Üniversitesi (16), Karabük (24) ve Bartın'da Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (25) kullanılarak yürütülen çalışmalarda bu araştırma bulguları ile benzer sonuçlar saptanmıştır. Bu çalışma bulgularına zıt olarak Gaziantep (8) ve Düzce'de (3) Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği kullanılarak yapılan çalışmalarda erkeklerin kızlardan daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği kullanılarak İstanbul'da yapılan çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden daha çok eşitlikçi tutuma sahip oldukları bulunmuş ancak aradaki farkın anlamlı olmadığı saptanmıştır (4).

Eğitim görülen bölüm ve alınan derslerin öğrencilerin cinsiyet rolleri tutumlarını etkileyebildiği literatürde vurgulanmaktadır. Bu çalışmada sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin diğer bölümde okuyan öğrencilere göre daha eşitlikçi tutum sergiledikleri (KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının daha düşük olduğu) bunu sırasıyla ebelik, hemşirelik ve FTR bölümü öğrencilerinin izledikleri saptanmıştır. Bu çalışmanın yürütüldüğü fakültede hemşirelik bölümünde toplumsal cinsiyet eşitliği, ebelik bölümünde kadın sağlığı ve sosyal konular, sosyal hizmet bölümünde toplumsal cinsiyet ve sosyal hizmet ismiyle seçmeli ders bulunmakta olup FTR bölümünde bu ders bulunmamaktadır. Bu bulgunun nedeni sosyal hizmet bölümünde okuyan öğrencilerin ders içeriğinde toplumsal cinsiyet derslerinin daha fazla bulunmasından kaynaklanabilir. Uçtu ve Karahan'ın (24) çalışmasında çocuk gelişimi ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısını ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısını hemşirelik ve FTR öğrencilerinden daha olumlu olduğu bunun aksine Kömürcü ve arkadaşlarının (4) çalışmasında ebelik öğrencilerinin hemşirelik öğrencilerine göre daha geleneksel tutuma sahip oldukları bulunmuştur.

Bu çalışmada Marmara bölgesinde doğan öğrencilerin daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları (KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının daha düşük olduğu) ve en uzun süre köyde yaşayan öğrencilerin daha geleneksel tutuma sahip oldukları (KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının yüksek olduğu) belirlenmiştir. Ankara'da yürütülen bir çalışmada ilkokulu bitirinceye kadar en uzun süre az gelişmiş düzeye sahip ilde yaşayan öğrencilerin orta gelişmiş ve gelişmiş düzeye sahip ilde yaşayan öğrencilerden daha geleneksel bakış açısına sahip oldukları bulunmuştur (10). Türkiye Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması 2011 sonuçlarına göre ülkemizin batısı doğusuna göre daha fazla gelişim göstermekte olup çalışma bulguları gelişmiş illerde doğan öğrencilerin daha eşitlikçi bakış açısına sahip olduklarını göstermektedir. Bu çalışma bulgularına zıt olarak Giresun'da yürütülen bir çalışmada yaşamlarının çoğunu köyde geçirenlerin şehirde geçirenlere göre daha eşitlikçi oldukları bulunmuş, şehir yaşamında cinsiyet rolleri tutumlarında önemli değişiklikler olmakla birlikte kadınların halen toplumsal cinsiyet rol kalıplarına göre değerlendirildiği vurgulanmıştır (17).

Bu çalışmada mezun olunan lise tipi ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyutları arasında ilişki bulunmamıştır. Ankara'da (10) yapılan çalışmada

öğrencilerin mezun oldukları lisenin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını etkilemediği, Erzurum'da (18) yapılan bir çalışmada ise süper lise/anadolu liselerinden mezun olanların diğer lise türlerinden mezun olanlara göre eşitlikçi cinsiyet tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik eğitimlere üniversite öncesinde başlanıp üniversite eğitimi boyunca devam ettirilmesi gençlerin bu konuda bilinçlendirilmesini sağlayarak daha eşitlikçi bir bakış açısı kazanmasına katkı sağlayabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin üniversite öncesi yaşadıkları yer ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyut puan ortancaları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Ancak şu an ailesiyle yaşayan öğrencilerin EÜGA ve KEBKA puan ortancalarının arkadaşları ile evde yaşayan öğrencilerden daha düşük olduğu bulunmuştur. Bu bulguya zıt olarak Ankara'da yapılan bir çalışmada tek başına/arkadaşları ile evde yaşayan öğrencilerin birinci derece yakınları ile ve yurtda yaşayan öğrencilerden daha eşitlikçi yaklaşım sergiledikleri bildirilmişken (10), Giresun'da yapılan çalışmada öğrencilerin kaldıkları yer (aile, özel ev, yurt) ile toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları arasında anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir (16). Bu çalışmada ailesiyle yaşayan öğrencilerin daha eşitlikçi bakış açısına sahip olmaları aile ortamında gözlemledikleri eşitlikçi davranışlardan kaynaklanabilir.

Öğrencilerin Ailelerinin Tanıtıcı Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Bu çalışmada annesi okuryazar olmayan öğrencilerin annesi lise ve üzeri eğitime sahip öğrencilere göre daha fazla erkeği kadından üstün gören anlayışa sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca annesi okuryazar olmayan öğrencilerin annesi ilkököl ve üzeri eğitime sahip öğrencilere göre daha fazla kadını erkeğe bağımlı kılan görüşe sahip oldukları bulunmuştur. Bu bulgulara paralel olarak Zeyneloğlu'nun (10) çalışmasında anne eğitim düzeyinin yüksek olmasının öğrencilerin daha eşitlikçi düşünceleri üzerine etkisi olduğu bildirilmiştir. Erzurum'da yapılan bir çalışmada annesi ilkököl ve lise mezunu olan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutumuna sahip oldukları bulunmuştur (7).

Bu çalışma bulgularına zıt olarak bazı çalışmalarda babanın eğitim durumu ile öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ve tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmadığı belirtilmiştir (3, 4, 7). Bu araştırma ve diğer çalışma sonuçları incelendiğinde, annenin eğitim düzeyinin çocukların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olmalarında etkili olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin eğitim seviyesinin artması, yeni görüşlere açık olması ve daha eşitlikçi bakış açısı ile çocuklarını yetiştirmeleri çocuklarının bu konudaki tutumlarını etkileyebilmektedir. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği kullanılarak Ankara'da (10), Düzce'de (3) ve İstanbul'da (4) yapılan çalışmalarda, annesi çalışan ve çalışmayan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu çalışmada diğer çalışma bulgularına zıt olarak annesi çalışan öğrencilerin kadını erkeğe bağımlı kılan görüşü daha az benimsedikleri görülmektedir. Bu sonuç annenin evin dışında bir işte çalışmasının öğrencilerin toplumsal

cinsiyet rollerine ilişkin görüşlerini olumlu etkilediğini göstermektedir.

Bu çalışmada öğrencilerin sahip oldukları kardeş sayısı ile toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmamıştır. Hemşirelik öğrencileri ile gerçekleştirilen diğer çalışmalarda bu çalışmaya zıt olarak öğrencilerin kardeş sayısı arttıkça daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları (10) ve kız kardeşe sahip olan öğrencilerin daha eşitlikçi bakış açısında sahip olduğu (3) belirlenmiştir. Bu çalışma bulgularının yapılan diğer çalışmalardan farklı çıkmasının sebebi cinsiyet rollerinin benimsenmesinde diğer faktörlerin daha etkili olması olabilir.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Konusunda Eğitim Alma Durumu ile Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişki

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet kavramını duymuş, toplumsal cinsiyet konusunda eğitime katılmış ve toplumsal cinsiyet eşitliği dersini almış öğrencilerin diğer öğrencilere göre KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının daha düşük olduğu yani daha eşitlikçi bakış açısına sahip olduğu saptanmıştır. Hemşirelik bölümü öğrencileri ile yapılan bir çalışmada toplumsal cinsiyet ile ilgili bir eğitim veya seminer almanın toplumsal cinsiyet algı puan ortalamalarında farklılık yaratmadığı belirtilmiş olup Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin öğrencilerin toplumsal cinsiyet bakış açısına etkisi incelenmiştir. Verilen dersin toplumsal cinsiyete ilişkin eşitlikçi bakış açısı bilincini kazandırdığı ve toplumsal cinsiyet algısını olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (16).

SONUÇ

Bu çalışmada kadın, sosyal hizmet bölümünde okuyan, okur-yazar ve çalışan anneye sahip, Marmara bölgesinde doğan, en uzun süre il ve ilçede yaşamış, ailesiyle yaşayan, toplumsal cinsiyet kavramını duymuş veya bu konuda ders/eğitim almış öğrencilerin diğer öğrencilere göre KEBKA ve EÜGA puan ortancalarının daha düşük olduğu yani daha eşitlikçi bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlar ile T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (26) önerileri de göz önünde bulundurularak, toplumsal cinsiyet algısının olumlu yönde değişmesi için, sağlık personeli yetiştiren fakülte ve yükseköğretilerin müfredatlarında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularının yer alması, öğrencilerin, toplumsal cinsiyet algısı ve eşitliği konusunda bilinçlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Yazarların Katkıları: Fikir/Kavram: E.Y.; Tasarım: E.Y.; Veri Toplama ve/veya İşleme: Ö.T., A.B.; Analiz ve/veya Yorum: E.Y., Ö.T.; Literatür Taraması: E.Y., Ö.T., A.B.; Makale Yazımı: E.Y., Ö.T.; Eleştirel İnceleme: E.Y., Ö.T.

KAYNAKLAR

1. Öngen B, Aytaç S. Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. Sosyoloji Konferansları. 2013; 48(2): 1-18.

2. Bingöl O. Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye’de kadınlık. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 2014; 16(Özel Sayı I): 108-14.
3. Aydın M, Bekar EÖ, Gören ŞY, Sungur MA. Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *BASBED*. 2016; 16(1): 223-42.
4. Kömürcü N, Yıldız H, Toker E, Karaman ÖE, Koyucu RG, Durmaz A, ve ark. Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına ilişkin namus anlayışları ile ilgili tutumları. *JACSD*. 2016; 5: 1-22.
5. García-Vega E, Rico R, Fernández P. Sex, gender roles and sexual attitudes in university students. *Psicothema*. 2017; 29(2): 178-83.
6. Altınova HH, Duyan V. The validity and reliability of perception of gender scale. *Toplum ve Sosyal Hizmet*. 2013; 24(2): 9-22.
7. Çetinkaya SK. Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *NPD*. 2013; 1(2): 21-43.
8. Karasu F, Göllüce A, Güvenç E, Çelik S. Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2017; 8(1): 21-7.
9. Akın A, Demirel S. Toplumsal cinsiyet kavramı ve sağlığa etkisi. *CMJ*. 2003; 25(4): 73-82.
10. Zeyneloğlu S. Ankara’da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları [Doktora Tezi]. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 2008.
11. Yılmaz DV, Zeyneloğlu S, Kocaöz S, Kısa S, Taşkın L, Eroğlu K. Views on gender roles of university students. *İnsan Bilimleri Dergisi*. 2009; 6(1): 775-92.
12. Alisbah Tuskan, A. Toplumsal cinsiyet toplumda kadına biçilen roller ve çözümleri. *TBB*. 2012; 25(99): 445-9.
13. Blau FD, Kahn LM. The gender wage gap: Extent, trends, and explanations. *JEL*. 2017; 55(3): 789-865.
14. Esen E, Siyez D, Soylu Y, Demirgürz G. Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 2017; 8(1): 46-63.
15. Direk N, Irmak B. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2017; 31(3): 121-8.
16. Turan Z, Aydın Y, Toker E. “Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi”nin hemşirelik öğrencileri toplumsal cinsiyet algısına etkisinin incelenmesi. *İnsan Bilimleri Dergisi*. 2017; 14(3): 2677-87.
17. Düşmez İ. Çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü tutumlarının incelenmesi. *JASSS*. 2016; 47: 489-509.
18. Çelik AS, Pasinlioğlu T, Tan G, Koyuncu H. Üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesi. *FNJN*. 2013; 21(3): 181-6.
19. Buchmann C, Dalton B. Interpersonal influences and educational aspirations in 12 countries: The importance of institutional context. *SOE*. 2002; 75(2): 99–122.
20. Wells RS, Seifert TA, Padgett RD, Park S, Umbach PD. Why do more women than men want to earn a four-year degree? Exploring the effects of gender, social origin, and social capital on educational expectations. *The Journal of Higher Education*. 2011; 82(1): 1-32.
21. Gözütok FD, Toraman Ç, Acar-Erdol T. Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinin geliştirilmesi. *İlköğretim Online*. 2017; 16(3): 1036-48.
22. Vefikuluçay AGD, Zeyneloğlu AGS, Eroğlu K, Taşkın L. Kafkas üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*. 2007; 14(2): 26-38.
23. Varol ZS, Çiçeklioğlu M, Taner Ş. Bir tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. *Ege Tıp Dergisi*. 2016; 55(3): 122-8.
24. Uçtu KA, Karahan N. Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *ITOBİAD*. 2016; 5(8): 2881-904.
25. Ünal F, Tarhan S, Köksal EÇ. Toplumsal cinsiyet algısını yordamada cinsiyet, sınıf, bölüm ve toplumsal cinsiyet oluşumunun rolü. *BÜEFAD*. 2017; 6(1): 227-36.
26. sp.gov.tr [Internet]. T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2018. Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2018-2023 [Erişim tarihi: 20.12.2018]. Erişim adresi: <https://kadininstatusu.aile.gov.tr/uploads/pages/kadinin-guclenmesi-strateji-belgesi-ve-eylem-planı-2018-2023/kgsbep-2018-2023-web.pdf>.